
МОТИВАЦІЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА СТУДЕНТІВ ВНЗ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

УДК 811.111:378.147

Фатєєва В.Г. (Fateeva V.G.), Шарапова В.В. (Sharapova V.V.)

Національний університет кораблебудування ім. адмірала С.О. Макарова

В статті розглянуто методи, принципи та труднощі навчання студентів професійно орієнтованому спілкуванню іноземною мовою. Пропонується застосування мотиваційних впливів на їх навчальну діяльність.

Ключові слова: *англійська мова у професійно орієнтованому спілкуванні; комунікативний підхід; вмотивованість; труднощі; задовольняти потреби; кар'єрний зріст; негативний досвід; психологічний аспект.*

Techniques and principles in Language Teaching, difficulties in ESP studing have been analysed. Motivation in ESP teaching, as a way of problem solving, has been described.

Key words: *English for Special Purposes; communicative approach; motivation; difficulties; to meet the demand; career prospects; negative experience; psychological aspect.*

Розглядаючи іншомовне професійно орієнтоване спілкування як частину комплексного діяльнісного акту, то основним фактором керування іншомовним спілкуванням у ситуаціях професійної комунікації студентів у навчальних умовах є вмотивованість спілкування. Умотивованість іншомовної професійно орієнтованої мовленнєвої діяльності студентів задається, по-перше, змістовним боком спілкування, по-друге, комунікативним поведженням його учасників.

У ході дослідно-експериментальної роботи щодо впровадження розробленої педагогічної умови мотивації навчання професійно спрямованої іншомовної комунікації у ВНЗ було зроблено спробу дослідити мотиваційно-спонукальну сферу студентів під час оволодіння ними професійно спрямованим іншомовним спілкуванням, а саме: виявити (проранжувати) труднощі

іншомовного професійно орієнтованого спілкування студентів, які найчастіше трапляються і які можна корегувати за допомогою мотиваційних впливів.

Було виділено тільки ті труднощі, які можна подолати за допомогою досвідченого викладача, котрий здійснює мотиваційні впливи на навчальну діяльність студентів. З'являються складнощі в подоланні комунікативного бар'єру; у поведінці домінує нездатність спілкуватися іноземною мовою; неспроможність подолати страх припуститися помилок під час професійно орієнтованого спілкування іноземною мовою, підтверджується недостатніми знаннями з іноземної мови; ряд труднощів, що пов'язані з визнанням професійної некомпетентності, характеризується відсутністю практичного досвіду роботи; нарешті, існує низка труднощів, що викликані неспроможністю реалізувати власні ідеї, творчі задуми в професійній діяльності.

Решта виявлених труднощів містять у собі елементи зовнішніх впливів, таких як: відсутність задоволення потреби у професійно орієнтованому спілкуванні іноземною мовою; дефіцит корисної інформації для встановлення продуктивних контактів із закордонними фахівцями; негативний попередній досвід професійного спілкування іноземною мовою; конфліктні міжособистісні стосунки в студентській групі.

У ході дослідної роботи ми провели експериментальне впровадження мотиваційних впливів у навчально-виховний процес для подолання типових труднощів студентів у навчанні професійно орієнтованого спілкування іноземною мовою. Особливістю застосування мотиваційних впливів є те, що викладач, керівник групи, використовуючи той чи інший мотиваційний вплив, забезпечує формування особистісного ставлення до проблем, що виникли в студента в процесі навчання іншомовного професійно орієнтованого спілкування у ВНЗ. Їх подолання в цьому разі суб'єктивується, тим самим формується внутрішня мотивація вирішення проблем.

Розв'язання проблем, що виникли в студентів під час навчання професійно спрямованої іншомовної комунікації, забезпечуються не тільки тому, що вони заважають спілкуватися іноземною мовою для вирішення

важливих професійних питань, а й тому, що вони стають перешкодою для кар'єрного росту майбутніх фахівців (студентів).

Викладачам пропонується 16 провідних мотиваційних впливів, які рекомендуються для забезпечення ефективності навчання студентів університету іншомовної професійно орієнтованої комунікації.

Психологічний аспект типових комунікативних труднощів пов'язаний зі стійкими особистісними якостями студентів, більшість з яких піддається корекції. Саме тому їх подолання є можливим тільки за умови актуалізації оволодіння формами висловлювання іноземною мовою, адекватними комунікативним цілям майбутньої професійної діяльності студентів.

Специфіка застосування мотиваційних впливів у процесі навчання іншомовної професійної комунікації полягає в загальному позитивному прагненні студентів оволодіти фахом водночас з бажанням вивчити іноземну мову. Якщо такого поєднання немає, викладач повинен створити умови, щоб воно стало реальністю. Цього можна досягнути, на нашу думку, якщо будуть ураховані всі види мотиваційних впливів, характерних для процесу навчання іноземної мови у ВНЗ.

Найбільш дієвими мотиваційними впливами в процесі навчання студентів професійно орієнтованого спілкування іноземною мовою нами було виявлено: стимулювання навчальної діяльності студентів; проектування дискусії іноземною мовою; створення умов, які максимально імітують процес природного професійного спілкування; створення позитивного емоційного настрою під час навчання; співбесіда викладача зі студентами; створення атмосфери задоволеності своєю роботою, результатами навчання; стимулювання до висловлювання іноземною мовою; психологічний тренінг; створення "реальних ситуацій" професійної іншомовної комунікації; активізація інтелектуальних здібностей і творчої діяльності студентів; популяризація ідей професійно орієнтованої іншомовної комунікації.

Менш дієвими, але не менш значущими для подолання труднощів у процесі навчання іншомовного професійно орієнтованого спілкування виявилися наступні мотиваційні впливи: створення інтересу до вивчення

іноземної мови; особистий приклад викладача; орієнтація на функціональний підхід у навчанні; застосування чинника новизни; обговорення проблемних питань.

Важливим дослідницьким завданням у ході роботи був пошук адекватних форм, у яких відбувається реалізація мотиваційних впливів. У цьому випадку ми спирались на традиційні форми стимулювання навчання студентів іноземної комунікативної діяльності, апробовані в системі вищої освіти, і нові, що відображені в науково-методичній літературі стосовно організації навчання іноземної мови у ВНЗ.

Література:

- 1.Бовтанко М.А. Профессионально ориентированное обучение иностранному языку // Специалист. – 1997. – №2. – С.14-16.
- 2.Зимняя И.А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1985. – 160 с.
- 3.Олійник Т.І. Рольова гра у навчанні англійської мови. – К.: Освіта, 1992. – 127 с.
- 4.Сура Н.А. Навчання студентів університету професійно орієнтованого спілкування іноземною мовою. – Луганськ, 2008. – 176 с.
- 5.Маслыко Е.А. Мотивообразующие факторы в организации и методике обучения иностранному языку // Мотивационные аспекты профессионально ориентированного обучения иностранному языку в вузе / Отв. ред. Т.С. Серова. – Пермь, 1989. – С.28-30.
- 6.Hutchinson T., Waters A. English For Special Purposes: A Learner Centered Approach. – Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1987. – P.21-24.
- 7.Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching. – Oxford: Oxford Univ. Press, 1986. – 142 p.